EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.6.2020.
COM(2020) 262 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Turpmākā rīcība kādreizējā trešā pīlāra tiesību aktu kopuma saskaņošanai ar datu aizsardzības noteikumiem

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Turpmākā rīcība kādreizējā trešā pīlāra tiesību aktu kopuma saskaņošanai ar datu aizsardzības noteikumiem

I. Ievads

Šajā paziņojumā sniegta informācija par pārskatīšanu, kas Komisijai jāveic saskaņā ar Direktīvas par datu aizsardzību tiesībaizsardzības jomā[1] 62. panta 6. punktu (Direktīva 2016/680, tālāk tekstā — "Tiesībaizsardzības direktīva"').

Tiesībaizsardzības direktīva stājās spēkā 2016. gada 6. maijā, un dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 63. panta 1. punktu tā līdz 2018. gada 6. maijam bija jātransponē savos valsts tiesību aktos. Ar to tika atcelts un aizstāts Padomes Pamatlēmums 2008/977/TI. Tiesībaizsardzības direktīva ir piemērojama gan iekšzemes, gan pārrobežu personas datu apstrādei, ko kompetentās iestādes veic, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem, vai izpildītu krimināLsodus, tostarp lai pasargātu no draudiem sabiedriskajai drošībai un tos novērstu (tālāk tekstā — "tiesībaizsardzība") (1. panta 1. punkts). Tas ir pirmais instruments, kurā izmantota visaptveroša pieeja tiesībaizsardzības jomā atšķirībā no iepriekšējām *ad hoc* pieejām, kurās uz katru tiesībaizsardzības instrumentu attiecās savi datu aizsardzības noteikumi. Tiesībaizsardzības direktīvas pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pants, un tā ir akts, ar kuru ES likumdevējs īsteno Pamattiesību hartas 8. pantā noteiktās pamattiesības uz personas datu aizsardzību[2] saistībā ar personas datu apstrādi, ko veic tiesībaizsardzības iestādes.

Tiesībaizsardzības direktīvas 60. pantā ir paredzētas tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos noteikumus, kā rezultātā īpašie noteikumi par personas datu aizsardzību, kas iekļauti atsevišķos ES tiesību aktos, paliek neskarti. Tas attiecas uz īpašajiem noteikumiem par personas datu aizsardzību, kas iekļauti ES tiesību aktos, kuri tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās un policijas sadarbības jomā stājās spēkā 2016. gada 6. maijā vai agrāk. Pārējiem minēto aktu noteikumiem Tiesībaizsardzības direktīva jau ir piemērojama.

Tiesībaizsardzības direktīvas 62. panta 6. punktā ir noteikts, ka Komisija līdz 2019. gada 6. maijam pārskata citus Savienības pieņemtos tiesību aktus, ar kuriem reglamentē apstrādi, ko kompetentas iestādes veic tiesībaizsardzības nolūkos, tostarp tos, kuru noteikumi saglabāti saskaņā ar 60. pantu, lai izvērtētu nepieciešamību tos pielāgot Tiesībaizsardzības direktīvai, un, ja nepieciešams, iesniegtu vajadzīgos priekšlikumus minēto aktu grozīšanai, lai nodrošinātu konsekventu pieeju to personas datu aizsardzībai, uz kuriem attiecas Tiesībaizsardzības direktīvas piemērošanas joma. Tiesībaizsardzības direktīvas 62. panta 6. punktā noteiktā saskaņošana būtu jāvērš uz attiecīgo aktu grozīšanu tādā veidā, lai piemērojamie personas datu aizsardzības noteikumi, kas paredzēti šajos ES aktos (un attiecīgā

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Direktīva (ES) 2016/680 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem, vai izpildītu krimināLsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89.–131. lpp.).

[2] Par attiecībām starp LESD 16. pantu un Pamattiesību hartas 8. pantu sk. Tiesas atzinuma (Virspalāta) A-1/15, ECLI:EU:C:2017:592 120. punktu.

gadījumā arī valstu īstenošanas noteikumi), būtu saskaņoti ar Tiesībaizsardzības direktīvā paredzētajiem noteikumiem (un valstu pasākumiem šīs direktīvas transponēšanai). Šajā paziņojumā minēti akti, kuri atbilstoši veiktajai pārskatīšanai būtu jāsaskaņo, kā arī laika grafiks šī mērķa sasniegšanai. Šis secinājums neskar Komisijas lēmumus par konkrētiem katra akta grozījumiem, ko tā varētu ierosināt, ņemot vērā šo pārskatīšanu, jo īpaši gadījumos, kad varētu būt gaidāmas visaptverošas izmaiņas attiecīgajā instrumentā vai tā aizstāšana.

II. Pārskatīšanas rezultāts

Veicot pārskatīšanu, Komisija ņēma vērā pētījumu, kas veikts Eiropas Parlamenta izmēģinājuma projektā "ES datu vākšanas instrumentu un programmu pārskatīšana no pamattiesību ievērošanas aspekta"[3]. Pētījumā bija norādīti ES tiesību akti, uz kuriem attiecas Tiesībaizsardzības direktīvas 62. panta 6. punkts, un identificēti tie noteikumi, kuri varētu būt jāsaskaņo datu aizsardzības jautājumos.

Pamatojoties uz šo pētījumu, Komisija konstatēja 26 ES tiesību aktus, uz kuriem attiecas pārskatīšana. Komisija secināja, ka no minētajiem 26 aktiem 16 aktos grozījumi nav nepieciešami, savukārt 10 akti nepilnīgi atbilst Tiesībaizsardzības direktīvai, tāpēc tie būtu jāgroza.

Tiesību akti, ar kuriem reglamentē personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, un kuri ir pieņemti vai jau grozīti pēc Tiesībaizsardzības direktīvas stāšanās spēkā, nav jāpārskata, jo tajos jau ir ņemtas vērā Tiesībaizsardzības direktīvas prasības.

III. Akti, kuri nav jāsaskaņo

Tie 16 akti, kuri nav jāsaskaņo, ir iedalāmi piecās kategorijās, kā izklāstīts tālāk šajā paziņojumā.

1) Akti, kuri neietver īpašus datu aizsardzības noteikumus

Uz aktiem, kuri neietver īpašus datu aizsardzības noteikumus, neattiecas tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 60. pantu. Tas nozīmē, ka valstu tiesību aktu, ar kuriem transponē Tiesībaizsardzības direktīvu, noteikumi ir piemērojami personas datu apstrādei saskaņā ar minētajiem aktiem un tiem nav vajadzīga papildu saskaņošana. Tie ir šādi septiņi akti:

i. Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmums 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm[4];

---

[3] Izmēģinājuma projektu pieprasīja Eiropas Parlaments, pārvaldīja Komisija un izpildīja darbuzņēmējs (neatkarīgu ekspertu grupa). Komisija atlasīja darbuzņēmēju, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta noteiktajiem kritērijiem. Projekta mērķuzdevumi atspoguļo tikai darbuzņēmēja uzskatus un viedokļus, un Komisija nevar uzņemties atbildību par tajā ietvertās informācijas izmantošanu jebkādā veidā. Projekta rezultāti ir pieejami šeit: http://www.fondazionebrodolini.it/en/projects/pilot-project-fundamental-rights-review-eu-data-collection-instruments-and-programmes

[4] OV L 190, 18.7.2002., 1.–20. lpp.

ii. Padomes 2003. gada 22. jūlija Pamatlēmums 2003/577/TI par to, kā Eiropas Savienībā izpilda īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumus[5];

iii. Padomes 2005. gada 24. janvāra Kopējā nostāja 2005/69/TI par konkrētu datu apmaiņu ar Interpolu[6];

iv. Padomes 2005. gada 24. februāra Pamatlēmums 2005/214/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz finansiālām sankcijām[7];

v. Padomes 2006. gada 6. oktobra Pamatlēmums 2006/783/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu konfiskācijas rīkojumiem[8];

vi. Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmums 2008/947/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu tādiem spriedumiem un probācijas lēmumiem, kuri paredzēti probācijas pasākumu un alternatīvu sankciju uzraudzībai[9];

vii. Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmums 2008/909/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā[10].

2) Akti, kas ietver atsauci uz Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI, taču neietver nekādus īpašus datu aizsardzības noteikumus

Tiesībaizsardzības direktīva ar 2018. gada 6. maiju atcēla Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmumu 2008/977/TI par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās[11], un tās 59. pantā ir noteikts, ka atsauces uz Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI uzskata par atsaucēm uz Tiesībaizsardzības direktīvu. Tas nodrošina Tiesībaizsardzības direktīvas piemērojamību datu apstrādei saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem. Šie akti neietver nekādus īpašus datu aizsardzības noteikumus, izņemot atsauci uz Pamatlēmumu 2008/977/TI, un pārskatīšanā ir secināts, ka nekādi papildu grozījumi saistībā ar datu aizsardzību nav vajadzīgi. Tas attiecas uz šādiem trim aktiem:

i. Padomes Pamatlēmums 2009/829/TI (2009. gada 23. oktobris), ar ko attiecībās starp Eiropas Savienības dalībvalstīm savstarpējas atzīšanas principu piemēro lēmumiem par uzraudzības pasākumiem kā alternatīvu pirmstiesas apcietinājumam[12];

ii. Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI (2009. gada 30. novembris) par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā[13].

iii. Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/99/ES par Eiropas aizsardzības rīkojumu.[14]

---

5 OV L 196, 2.8.2003., 45.–55. lpp.
6 OV L 27, 29.1.2005., 61.–62. lpp.
7 OV L 76, 22.3.2005., 16.–30. lpp. Attiecībā uz Padomes Pamatlēmumu 2005/214/TI ir vērts norādīt, ka Vispārīgā datu aizsardzības regula ir piemērojama tādu finansiālu sankciju gadījumos, kas noteiktas par administratīviem pārkāpumiem, nevis par noziedzīgiem nodarījumiem.
8 OV L 328, 24.11.2006., 59.–78. lpp.
9 OV L 337, 16.12.2008., 102.–122. lpp.
10 OV L 327, 5.12.2008., 27.–46. lpp.
11 OV L 350, 5.12.2008., 60.-71. lpp.
12 OV L 294, 11.11.2009., 20.–40. lpp.
13 OV L 328, 15.12.2009., 42.–47. lpp.
14 OV L 338, 21.12.2011., 2.–18. lpp.

3) Tiesību aktu priekšlikumi, par kuriem notiek iestāžu sarunas

Pašlaik tiesību aktu pārskatīšanas procesā ir divi tālāk minētie tiesību akti. Pašreizējā Komisijas ierosinātajā likumdošanas procesā jau ir ņemtas vērā Tiesībaizsardzības direktīvas prasības.

i. Padomes 2008. gada 23. jūnija Lēmums 2008/633/TI par izraudzīto dalībvalstu iestāžu un Eiropola piekļuvi Vīzu informācijas sistēmai (VIS) konsultāciju nolūkos, lai novērstu, atklātu un izmeklētu teroristu nodarījumus un citus smagus noziedzīgus nodarījumus[15] reglamentē piekļuvi personas datiem Vīzu informācijas sistēmā, lai novērstu, atklātu un izmeklētu teroristu nodarījumus un citus smagus noziedzīgus nodarījumus. Komisija 2018. gadā pieņēma Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 767/2008, Regulu (EK) Nr. 810/2009, Regulu (ES) 2017/2226, Regulu (ES) 2016/399, Regulu XX/2018 [Sadarbspējas regula] un Lēmumu 2004/512/EK un atceļ Padomes Lēmumu 2008/633/TI[16]. Minētajā priekšlikumā noteikums par piekļuvi tiesībaizsardzības nolūkos ir saskaņots ar nesenajām tiesību aktu izmaiņām un ir ierosināts atcelt Padomes Lēmumu.

ii. Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm[17]. Komisija 2016. gadā ierosināja šo regulu atcelt saskaņā ar Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, lai identificētu trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kurš uzturas nelikumīgi, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos (pārstrādāta redakcija)[18].

4) Starptautiski nolīgumi tikai starp dalībvalstīm vai Šengenas zonas valstīm

Saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 62. panta 6. punktu veiktās pārskatīšanas darbības jomā ir vairāki starptautiski nolīgumi, kas ir ekskluzīvi saistoši dalībvalstīm vai Šengenas zonas valstīm, kurām ir pienākums transponēt Tiesībaizsardzības direktīvu savā valsts tiesiskajā kārtībā. Tādējādi uz personas datu apstrādi, ko minēto valstu kompetentās iestādes veic tiesībaizsardzības nolūkos saskaņā ar attiecīgajiem nolīgumiem, attiecas valstu tiesību akti, ar kuriem transponē Tiesībaizsardzības direktīvu. Ir trīs šādi nolīgumi:

i. Konvencija, kas izstrādāta, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K3. pantu, par muitas pārvalžu savstarpēju palīdzību un sadarbību (Neapoles II Konvencija)[19];

ii. Padomes Akts (2000. gada 29. maijs), ar ko izstrādā Konvenciju par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās saskaņā ar 34. pantu Līgumā par Eiropas Savienību[20];

---

15 OV L 218, 13.8.2008., 129.–136. lpp.
16 COM(2018) 302 *final*.
17 OV L 180, 29.6.2013., 31.–59. lpp.
18 COM/2016/0272 *final* – 2016/0132 (COD).
19 OV C 24, 23.1.1998., 2.–22. lpp.

iii. Nolīgums starp Eiropas Savienību un Islandes Republiku, un Norvēģijas Karalisti par to, kā piemērot dažus 2000. gada 29. maija Konvencijas par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās un tās 2001. gada protokola noteikumus[21].

5) Savstarpējas juridiskās palīdzības nolīgums starp ES un ASV

Nolīgums par savstarpējo juridisko palīdzību starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm, kas parakstīts 2003. gadā ("ES-ASV *MLAT*"),[22] stājās spēkā 2010. gada 1. februārī. Papildus pašā nolīgumā iekļautajiem aizsardzības pasākumiem tas ir papildināts ar atbilstošiem aizsardzības pasākumiem personas datu aizsardzībai saskaņā ar nolīgumu starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par personas informācijas aizsardzību saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu un saukšanu pie atbildības par tiem[23] ("ES un ASV jumta nolīgums"), kas ir spēkā kopš 2017. gada februāra, tāpēc turpmāka "ES-ASV *MLAT*" saskaņošana nav nepieciešama.

IV. Akti, kas jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Pārskatīšanā tika konstatēti 10 tiesību akti, attiecībā uz kuriem Komisija uzskata leģislatīvu iejaukšanos par piemērotu vai nu tāpēc, ka tie ietver īpašus noteikumus par personas datu aizsardzību, kuri saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 60. pantu netiek skarti (t. i., attiecībā uz tiem pastāv tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos noteikumus), vai arī attiecībā uz tiem nepastāv tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos noteikumus, taču tie nav pilnībā atbilstoši Tiesībaizsardzības direktīvai, kā plašāk izklāstīts tālāk.

1) Padomes Pamatlēmums par kopējām izmeklēšanas grupām

Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmumā 2002/465/TI par kopējām izmeklēšanas grupām[24] ir minēti nosacījumi kopēju izmeklēšanas grupu izveidei. Tajā ir iekļauts īpašs noteikums par tādas informācijas apstrādi, kas var ietvert personas datus un kuru ieguvis kopējas izmeklēšanas grupas dalībnieks vai norīkotais dalībnieks, nosakot, ka šādu informāciju var izmantot citiem mērķiem, ciktāl par to vienojas dalībvalstis, kas izveidojušas grupu (1. panta 10. punkta d) apakšpunkts). Šis noteikums būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Padomes Pamatlēmums 2002/465/TI būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu šādi:

- jānorāda, ka personas datus, kas iegūti saskaņā ar Padomes Pamatlēmumu 2002/465/TI, var apstrādāt citos nolūkos, kas nav attiecīgo datu vākšanas nolūks, ciktāl tas ir paredzēts valsts tiesību aktos un ciktāl par to vienojas dalībvalstis, kas izveidojušas grupu, saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 4. panta 2. punktu un 9. panta 1. punktu.

Turpmākā rīcība

---

20 OV C 197, 23.1.2000., 1.-2. lpp.
21 OV L 26, 29.1.2004., 3.–9. lpp.
22 OV L 181, 19.7.2003., 34.–42. lpp.
23 OV L 336, 10.12.2016., 3.–13. lpp.
24 OV L 162, 20.6.2002., 1.–3. lpp.

Komisija 2020. gada pēdējā ceturksnī ierosinās mērķorientētu grozījumu Padomes Pamatlēmumā 2002/465/TI.

2) Padomes Lēmums par informācijas apmaiņu un sadarbību attiecībā uz teroristu nodarījumiem

Padomes 2005. gada 20. septembra Lēmums 2005/671/TI par informācijas apmaiņu un sadarbību attiecībā uz teroristu nodarījumiem[25] tika pieņemts pirms Padomes Pamatlēmuma 2008/977/TI stāšanās spēkā un ietver noteikumus, uz kuriem attiecas tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 60. pantu. Padomes Lēmums 2005/671/TI nesen tika grozīts ar Direktīvu (ES) 2017/541 par terorisma apkarošanu.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Padomes Lēmums 2005/671/TI būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu šādi:

- jānorāda, ka personas datu apstrādi saskaņā ar Padomes Lēmumu 2005/671/TI var veikt tikai teroristu nodarījumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem, ievērojot mērķa ierobežojuma principu;
- ES vai dalībvalstu tiesību aktos ir precīzāk jānosaka to personas datu kategorijas, par kuriem var veikt informācijas apmaiņu, saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 8. panta 2. punktā noteikto prasību un pienācīgi ņemot vērā attiecīgo iestāžu operatīvās vajadzības.

Turpmākā rīcība

Komisija 2021. gada pirmajā ceturksnī ierosinās mērķorientētus grozījumus Padomes Lēmumā 2005/671/TI.

Komisija arī plāno līdz 2021. gada 8. septembrim iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā izvērtēta Direktīvas (ES) 2017/541 pievienotā vērtība terorisma apkarošanas jomā un ietekme uz pamattiesībām un brīvībām, ietverot tiesības uz datu aizsardzību (Direktīvas (ES) 2017/541 29. panta 2. punkts).

3) Padomes Pamatlēmums par informācijas apmaiņu starp tiesībaizsardzības iestādēm

Ar Padomes 2006. gada 18. decembra Pamatlēmumu 2006/960/TI par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu informācijas un izlūkdatu apmaiņas vienkāršošanu[26] ir noteikts vispārīgu noteikumu kopums esošās informācijas un izlūkdatu apmaiņai starp dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādēm, lai veiktu kriminālizmeklēšanas vai krimināllizlūkošanas darbības. Tajā noteikts, ka principā procedūras datu pārrobežu apmaiņai nevar būt stingrākas par tām, kas piemērojamas apmaiņai valsts līmenī.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Padomes Pamatlēmums būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu šādi:

- jānorāda personas datu veidi, par kuriem var veikt informācijas apmaiņu saskaņā ar Pamatlēmumu, vienlaikus nezaudējot tā efektivitāti un horizontāla rīka raksturu;
- vairāk jāprecizē aizsardzības pasākumi, jo īpaši prasība katrā informācijas apmaiņā izvērtēt nepieciešamību un proporcionalitāti;

[25] OV L 253, 29.9.2005., 22.–24. lpp.
[26] OV L 386, 29.12.2006., 89.–100. lpp.

- jāatjaunina atsauces uz datu aizsardzības horizontālo satvaru un jāiekļauj atsauce uz Tiesībaizsardzības direktīvas piemērojamību.

Turpmākā rīcība

Komisija šo instrumentu izvērtēs saistībā ar plašākām diskusijām un priekšizpēti par iespējamu turpmāku ES tiesību aktu tiesībaizsardzības sadarbības jomā kodifikāciju, kas būtu jāvērš uz dažādo tiesību aktu, kuri ir spēkā tiesībaizsardzības sadarbības jomā, pārstrādi un modernizēšanu. Komisija 2021. gada pēdējā ceturksnī nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu, kas ietvers vismaz Padomes Pamatlēmuma 2006/960/TI grozījumu, lai nodrošinātu nepieciešamo saskaņošanu datu aizsardzības jomā.

4) Padomes Lēmums par sadarbību starp līdzekļu atguves dienestiem

Padomes 2007. gada 6. decembra Lēmums 2007/845/TI attiecībā uz sadarbību starp dalībvalstu līdzekļu atguves dienestiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu vai citu īpašumu meklēšanas un identificēšanas jomā[27] , kas liek dalībvalstīm izveidot līdzekļu atguves dienestusun nodrošināt satvaru datu apmaiņai starp dalībvalstu līdzekļu atguves dienestiem.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Padomes Lēmums 2007/845/TI vai jebkurš instruments, kas to varētu aizstāt, būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu visos attiecīgajos aspektos, tostarp šādi:

- jāprecizē, ka uz personas datu apstrādi saskaņā ar Padomes Lēmumu 2007/845/TI attiecas Tiesībaizsardzības direktīva. Padomes Lēmuma 2007/845/TI 5. pantā pašlaik ir ietverta skaidra atsauce uz Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvenciju par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi un šīs Konvencijas 2001. gada 8. novembra Papildu protokolu par uzraudzības institūcijām un pārrobežu datu plūsmām. Minētais Padomes Lēmums tika pieņemts pirms Padomes Pamatlēmuma 2008/977/TI stāšanās spēkā, un uz tā īpašajiem noteikumiem par personas datu aizsardzību arī attiecas Tiesībaizsardzības direktīvas 60. pants, tāpēc Tiesībaizsardzības direktīva neietekmē minētos noteikumus (t. i., attiecībā uz tiem pastāv tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus). Tādējādi ir vajadzīgs leģislatīvs grozījums, lai nodrošinātu pilnīgu Tiesībaizsardzības direktīvas piemērošanu;
- precīzāk jānosaka to personas datu kategorijas, ar kuriem drīkst apmainīties , pienācīgi ņemot vērā attiecīgo iestāžu operatīvās vajadzības.

Turpmākā rīcība

Komisija pašlaik apsver līdzekļu atguves dienestu uzdevumu un funkcijas. Šajā nolūkā Komisija 2019. gada decembrī uzsāka pētījumu "Iesaldēšana, konfiskācija un līdzekļu atgūšana Eiropas Savienībā — kas izdodas un kas neizdodas". Galīgais ziņojums par šo pētījumu ir gaidāms 2020. gada jūlijā.

Pētījuma konstatējumi un ieteikumi varētu kalpot par pamatu tālākām pārdomām par ES tiesību aktu kopumu līdzekļu atgūšanas jomā, ietverot Padomes Lēmumu 2007/845/TI. Līdz 2021. gada beigām tiks iesniegts tiesību akta priekšlikums, tostarp grozījumi, kas vajadzīgi datu aizsardzības saskaņošanai.

[27] OV L 332, 18.12.2007., 103.–105. lpp.

5) Padomes Lēmums par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību (Prīmes Lēmums)

Padomes 2008. gada 23. jūnija Lēmumā 2008/615/TI par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību,[28] un Padomes 2008. gada 23. jūnija Lēmumā 2008/616/TI par to, kā īstenot Lēmumu 2008/615/TI par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību,[29] ir paredzēti noteikumi dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu sadarbībai, galvenokārt saistībā ar valstu sodāmības datubāzēs glabāto pirkstu nospiedumu un DNS datu apmaiņu, pamatojoties uz principu "trāpījums / nav trāpījuma". Prīmes sistēma arī sniedz tiešu piekļuvi transportlīdzekļu īpašnieku reģistrācijas datiem, izmantojot tiešsaistes sistēmu *EUCARIS*.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Prīmes lēmumu pārskatīšanā ir jānodrošina jaunās Prīmes sistēmas pilnīga saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu, jo īpaši attiecībā uz datu aizsardzības pasākumiem. Komisija ierosinās izmaiņas, lai nodrošinātu saskaņošanu ar Tiesībaizsardzības direktīvu, tostarp šādos aspektos:

- datu subjekta tiesību un noteikumu par atbildību personas datu apstrādes jomā, kā arī tiesiskās aizsardzības līdzekļu saskaņošana;
- jānodrošina, ka reģistrēšanas jeb ierakstu veikšanas prasības ir pilnībā saskaņotas ar Tiesībaizsardzības direktīvu;
- jāsaskaņo noteikumi par personas datu nosūtīšanu uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju;
- jāņem vērā Tiesībaizsardzības direktīvas 9. panta 3. punkta un ar Prīmes lēmumiem izveidotās sistēmas savstarpējā ietekme;
- attiecībā uz Padomes Lēmuma 2008/615/TI 3. un 5. nodaļu jāprecizē to personas datu kategorijas, kurus var apstrādāt, lai novērstu noziedzīgus nodarījumus un saglabātu sabiedrisko kārtību un drošību liela mēroga pasākumos vai saistībā ar citiem sadarbības veidiem, ievērojot Tiesībaizsardzības direktīvas 8. panta 2. punktā noteikto prasību;
- jāprecizē, ka jebkāda informācijas apmaiņa, kas tiek veikta saskaņā ar Lēmumu, jo īpaši datu sniegšana saistībā ar liela mēroga pasākumiem vai citiem sadarbības veidiem (Padomes Lēmuma 2008/615/TI 3. un 5. nodaļa), ir paredzēta tikai noziedzīgu nodarījumu novēršanas un izmeklēšanas, kā arī sabiedriskās drošības nolūkā;
- Komisija arī vēlas izmantot saskaņošanas sniegto iespēju, lai atjauninātu atsauci uz piemērojamo datu aizsardzības sistēmu, t. i., aizstātu atsauci uz Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI ar atsauci uz Tiesībaizsardzības direktīvas piemērojamību.

[28] OV L 210, 6.8.2008., 1.–11. lpp.
[29] OV L 210, 6.8.2008., 12.-72. lpp.

Turpmākā rīcība

Komisija 2018. gada novembrī uzsāka priekšizpēti par Prīmes sistēmas nākotni[30]. Tā ietver novērtējumu par tehnisko, operatīvo un juridisko iespējamību grozīt tehnisko struktūru, uzlabojot personas datu un ar lietu saistīto datu apmaiņu, kad ir apstiprināts sistēmas trāpījums, iekļaujot jaunas datu kategorijas un uzlabojot esošo datu apstrādi, kā arī sasaistot Prīmes sistēmu ar citām ES centrālajām datubāzēm un sadarbspējas risinājumiem. Atkarībā no pētījuma rezultātiem Komisija apsvērs tiesību akta priekšlikumu par pārskatītu un modernizētu tiesisko regulējumu, kas 2021. gadā sniegs iespēju iekļaut nepieciešamo saskaņošanu ar Tiesībaizsardzības direktīvu.

6) Padomes Lēmums par informācijas tehnoloģiju izmantošanu muitas vajadzībām

Ar Padomes 2009. gada 30. novembra Lēmumu 2009/917/TI par informācijas tehnoloģiju izmantošanu muitas vajadzībām[31] ir izveidota muitas informācijas sistēma (MIS), lai palīdzētu novērst, izmeklēt un saukt pie atbildības par ievērojamiem valsts tiesību aktu pārkāpumiem, padarot informāciju pieejamu ātrāk un palielinot muitas administrāciju efektivitāti. Šai centrālajai sistēmai var piekļūt dalībvalstu iestādes, Eiropols, *Eurojust* un Eiropas Komisija.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Padomes Lēmums 2009/917/TI būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu šādi:

- Saistībā ar "nopietniem pārkāpumiem", kuriem Padomes lēmums ir piemērojams;
- jāprecizē datu vākšanas un reģistrēšanas nosacījumi un jānosaka, ka datus var ievadīt MIS tikai tad, ja tam ir pienācīgs pamats, jo īpaši pamatojoties uz iepriekšējām nelikumīgām darbībām, lai norādītu, ka attiecīgā persona ir paveikusi, veic vai paveiks noziedzīgu nodarījumu;
- jānosaka papildu prasības saistībā ar apstrādes drošību, saskaņojot nepieciešamo drošības pasākumu sarakstu ar Tiesībaizsardzības direktīvas 29. pantu, t. i, noteikt prasības par sistēmas atjaunošanu, uzticamību un integritāti;
- jāierobežo MIS reģistrēto datu turpmāka apstrāde citos nolūkos, kas nav nolūks, kurā personas dati tika vākti, tikai saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvā paredzētajiem nosacījumiem;
- uz personas datu apstrādi saskaņā ar Padomes Lēmumu 2009/917/TI jāattiecina koordinētas uzraudzības modelis, kas paredzēts Regulas (ES) 2018/1725 62. pantā.[32] Minētais Lēmums ir vienīgais atlikušais tiesību akts, saskaņā ar kuru personas datu apstrādes uzraudzību veic Kopīgā uzraudzības iestāde, kas vairs nedarbojas;
- jāatjaunina vispārīgā atsauce uz Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI ar atsauci uz Tiesībaizsardzības direktīvas piemērojamību. Jebkādi noteikumi, kas pārklājas ar Tiesībaizsardzības direktīvu (piemēram, definīcijas vai noteikumi par datu subjektu

---

30 Pētījums par iespējamību uzlabot informācijas apmaiņu saskaņā ar Prīmes lēmumiem: galīgais ziņojums (https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6c877a2a-9ef7-11ea-9d2d-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-130489216); īpašs tehniskais ziņojums (https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3236e6ae-9efb-11ea-9d2d-01aa75ed71a1/language-en); Izmaksu un ieguvumu analīze (https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/503f1551-9efc-11ea-9d2d-01aa75ed71a1/language-en).

31 OV L 323, 10.12.2009., 20.–30. lpp.

32 Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 23. oktobra Regula (ES) 2018/1725 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 295, 21.11.2018., 39.–98. lpp.).

tiesībām vai tiesiskās aizsardzības līdzekļu pieejamību un atbildību) ir jādzēš kā novecojuši un vairs spēkā neesoši. Atsauces uz īpašiem Padomes Pamatlēmuma 2008/977/TI noteikumiem jāatjaunina ar attiecīgām īpašām atsaucēm uz Tiesībaizsardzības direktīvu.

Turpmākā rīcība

Komisija 2021. gada pirmajā ceturksnī ierosinās mērķorientētus grozījumus Padomes Lēmumā 2009/917/TI.

7) Nolīgums ar Japānu par savstarpējo tiesisko palīdzību

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Attiecībā uz Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Japānu par savstarpēju tiesisko palīdzību krimināllietās[33] pārskatīšanā konstatētas vairākas jomas, kurās pašlaik iekļautie aizsardzības pasākumi būtu jāuzlabo. Jomas, kuras šajā ziņā vēl ir jāpārdomā, ir šādas:

- noteikumi par datu kvalitāti un drošības jautājumiem;
- aizsardzības pasākumi, kas piemērojami īpašu personas datu kategoriju apstrādei;
- datu subjektiem pieejamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi un pārraudzības noteikumi;
- datu tālākas pārsūtīšanas ierobežojumi;
- noteikumi par saglabāšanu un reģistrāciju.

Turpmākā rīcība

Tāpēc Komisija informēs Japānas iestādes par iespējamo vajadzību Nolīgumu grozīt un par procedūru, kas jāievēro, lai iekļautu uzlabotus datu aizsardzības pasākumus saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvu, ar mērķi 2021. gada pirmajā ceturksnī vērsties Padomē ar ieteikumu.

8) Direktīva par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu

Personas datu apstrāde saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīvu 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās[34] rada satvaru Eiropas izmeklēšanas rīkojuma izdošanai, nosūtīšanai un izpildei.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Direktīva 2014/41/ES būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu šādi:

- jāprecizē, ka jebkādu saskaņā ar šo direktīvu iegūtu personas datu apstrāde citos nolūkos, kas nav nolūks, kurā dati ir vākti, ir atļauta tikai saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 4. pantā vai 9. panta 1. punktā vai Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6. pantā paredzētajiem nosacījumiem, piem., svītrojot 20. pantu;
- Komisija atjauninās vispārīgo atsauci uz Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI, norādot uz Tiesībaizsardzības direktīvas piemērojamību un iekļaujot atsauci uz Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērojamību ar Eiropas izmeklēšanas rīkojumu saistīto personas datu apstrādei procesos, kas nav kriminālprocesi.

[33] OV L 39, 12.2.2010., 20.–35. lpp.
[34] OV L 130, 1.5.2014., 1.–36. lpp.

Turpmākā rīcība

Komisija 2020. gada pēdējā ceturksnī ierosinās mērķorientētu grozījumu Direktīvā 2014/41/ES.

9) Direktīva par informācijas apmaiņa par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem

Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 11. marta Direktīvas (ES) 2015/413, ar ko veicina pārrobežu apmaiņu ar informāciju par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem,[35] mērķis ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni visiem satiksmes dalībniekiem Eiropas Savienībā, veicinot pārrobežu apmaiņu ar informāciju par dažiem īpašiem ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem. Šajā nolūkā Direktīva sniedz dalībvalstu iestādēm savstarpēju piekļuvi transportlīdzekļu reģistriem, izmantojot elektronisku informācijas sistēmu, kas ļauj identificēt iespējamo pārkāpēju, kurš ir ārvalstnieks, t. i., transportlīdzekļa īpašnieku vai turētāju, un tādējādi veicina ar ceļu satiksmi saistīto sankciju izpildi.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Direktīva (ES) 2015/413 būtu jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu šādi:

- jāievieš skaidra atsauce uz Tiesībaizsardzības direktīvas piemērojamību, ja ar ceļu satiksmi saistītā darbība tiek uzskatīta par noziedzīgu nodarījumu. Tā kā galvenais mērķis ir augsta līmeņa aizsardzība satiksmes dalībniekiem, Direktīva ir balstīta uz LESD 91. panta 1. punkta c) apakšpunktu par pasākumiem ceļu satiksmes drošības uzlabošanai un pašlaik ietver atsauces uz datu aizsardzības noteikumiem, kas paredzēti piemērojamajā Direktīvā 95/46/EK. Taču Direktīvas mērķis ir veicināt sankciju piemērošanu par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kas dažās dalībvalstīs tiek uzskatīti par administratīviem, savukārt citās — par krimināls odāmiem. Pirmajā minētajā gadījumā Vispārīgā datu aizsardzības regula aizstāj Direktīvu 95/46/EK un pareizā tiesiskā regulējuma piemērošana personas datu apstrādei ir nodrošināta. Otrā gadījumā, kā minēts Direktīvas 23. pantā, dalībvalstīm ir iespēja piemērot īpašus datu aizsardzības noteikumus, kas paredzēti Lēmumā 2008/615/TI. Piekļuve saskaņā ar minēto lēmumu nosūtītajiem datiem un to turpmākā apstrāde ir jāsaskaņo ar Tiesībaizsardzības direktīvu, sniedzot skaidru atsauci uz Tiesībaizsardzības direktīvas piemērojamību šādos gadījumos (sk. 5. punktu iepriekš);

- Saskaņošanai būtu arī jānodrošina, ka pienākums sūtīt transportlīdzekļa īpašniekam vai turētājam vai citādi identificētai personai, kas turēta aizdomās par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpšanu, informatīvu vēstuli par izmeklēšanas vai krimināl vajāšanas uzsākšanu, sniedzot attiecīgajai personai īpašu informāciju, neskar tiesības uz informāciju saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvas 13. pantu.

Turpmākā rīcība

Saskaņā ar Direktīvas 11. pantu Komisijai bija līdz 2016. gada novembrim jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par Direktīvas piemērošanu. Pēc Direktīvas novērtēšanas

[35] OV L 68, 13.3.2015., 9.–25. lpp.

2016. gadā[36] Komisija 2019. gada 15. martā publicēja sākotnējo ietekmes novērtējumu[37] (ceļvedis), veicot pirmo darbību ietekmes novērtēšanas procesā attiecībā uz Direktīvas pārskatīšanu. Komisija līdz 2021. gada beigām izklāstīs tiesību akta priekšlikumu, iekļaujot nepieciešamo saskaņošanu ar Tiesībaizsardzības direktīvu[38].

10) Direktīva par pasažieru datu reģistra (PDR) izmantošanu

Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Direktīvā (ES) 2016/681 par pasažieru datu reģistra (PDR) datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem[39] aviokompānijām ir noteikts pienākums sniegt ES dalībvalstu kompetentajām iestādēm pasažieru datu reģistra datus par starptautisko lidojumu pasažieriem. Tajā arī paredzēti nosacījumi par dalībvalstu attiecīgo iestāžu piekļuvi šādiem datiem un to apstrādi teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanas, atklāšanas, izmeklēšanas un saukšanas pie atbildības par tiem nolūkos.

Saskaņošana ar Tiesībaizsardzības direktīvu

Par PDR direktīvu Eiropas Savienības Tiesā pašlaik ir iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu[40], kurā pārbaudīta tās atbilstība Hartas 7. un 8. pantam, kā arī 52. panta 1. punktam. Komisija izvērtēs vajadzību veikt jebkādu ar datu aizsardzību saistītu PDR direktīvas pārskatīšanu, ņemot vērā Tiesas nolēmumu.

Turpmākā rīcība

Saskaņā ar ES PDR direktīvas 19. pantu Komisijai ir jāpārskata visi Direktīvas elementi un līdz 2020. gada 25. maijam jāsniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei. Pēc pārskatīšanas un ņemot vērā Tiesas nolēmumu Lietā C-817/19, Komisija apsvērs, vai ir nepieciešama vai piemērota tiesību akta priekšlikuma ierosināšana nolūkā Direktīvu grozīt. Komisija 2019. gada pēdējā ceturksnī uzsāka analīzi par PDR direktīvas īstenošanu.

---

36 Komisijas dienestu darba dokuments par pārrobežu apmaiņas ar informāciju par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem novērtēšanu (SWD(2016) 355 final) un Komisijas Ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā piemērota Direktīva (ES) 2015/413, ar ko veicina pārrobežu apmaiņu ar informāciju par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem (COM(2016) 744 final).

37 Sākotnējais ietekmes novērtējums: Pārrobežu izpildes direktīvas pārskatīšana (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2019-1732201_en).

38 Saskaņošanā tiks ņemta vērā arī nepieciešamā saskaņošana ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīvu 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (Direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002., 37.–47. lpp.).

39 OV L 119, 4.5.2016., 132.–149. lpp.

40 Lieta C-817/19, *Ligue des droits humains*, paziņojuma pieņemšanas laikā vēl tiek izskatīta.